

at Fleertallet i Folkethinget er Huusmand, og dernæst mener jeg ogsaa, at denne Frygt og Fare meget let kunde forebygges og afvendes, dersom man indrettede det saaledes, at det egentlige Sogneforstanderskab vedtog og bestemte, hvilke Byrder Sognet i det Hele taget skulde bære, men derimod overdrog Fordeelingen af Byrderne til en Lignings-Commissionsion, som kunde være valgt af dem, der ydede de største Skatter til Sognet, og derved kunde man da være sikker for, at den Sum, som Sogneforstanderskabet havde bestemt skulde indkomme, ikke paa nogen uretfærdig og ubillig Maade vilde blive fordeelt paa de egentligt skatteyndende Beboere. Endelig skal jeg tillade mig nogle Bemærkninger med Hensyn til Præsternes Stilling, et Spørgsmaal, der forekommer mig at være et af dem, der ere forbundne med store Banskkeligheder. I de forskjellige Forslag, der til forskjellige Tider ere fremkomne i Thinget, har man altid havt meget ondt at gjøre med Præsten, og derfor er det min Mening og mit Forslag, at man aldeles skulde udelukke ham, saa havde man ikke noget videre Bryderi med ham. Dersom det nemlig blev saaledes bestemt og vedtaget, at Præsten ikke paa nogen Maade maatte kunne vælges, saa var man aldeles fri for alle Banskkeligheder, og, dersom det skal gjenneføres, at der skal være et Tilsyn fra Statens Side med Communernes Bestyrelse, saa mener jeg ogsaa, at man ikke kan vente, at Regjeringen vil have dette Tilsyn ført ved Andre end Embedsmænd, og at det da vil være ganske naturligt, at Tilsynet med Hensyn til Veivæsenet og saadanne Sager vil blive overdraget til Politimesteren og Tilsynet med Hensyn til Fattigs og Skolesager til Sognepræsten; men, dersom dette skulde skee, saa vil det i og for sig indeholde en fuldstændig Modsigelse, om han ved Valg skal tage Deel i selve Sogneforstanderskabernes Bestyrelse; thi, skete dette, saa kom han i det Tilfælde, at han blandt Andet skulde føre Tilsyn med sig selv, og, skjøndt vi vel have nogle tidligere Lovbestemmelser, hvor der findes Exempler paa Saadant, saa troer jeg dog nu, at denne Fremgangsmaade er affaaret, og at det i det Hele er en Vel, som vi ikke skulle slaae ind paa.

Saaledes som det her er stillet, at Sognepræsten vel skulde kunne deeltage i Sogneforstanderskabets Forhandlinger som valgt Medlem, vil hans Stilling virkelig ogsaa blive særdeles forunderlig, dersom der kom — og det skeer jo meget ofte — en ny Præst til Sognet; thi saa maatte han først, for at kunne være valgbar, have været bosiddende der i 2 Aar, og altsaa vilde han slet ikke i den Tid kunne være der. Dernæst, dersom han bliver valgt, kommer han i den Modsigelse at skulle føre Tilsyn med sig selv, og, dersom han ikke bliver valgt, bliver der, saaledes som det nu er stillet, tillagt ham en Myndighed, som det meget har forundret mig er bleven foreslaaet af den høitærede Folkethingmand, at der nemlig skal gives ham et suspensivt Veto, hvorved enhver Foranstaltning af Sogneforstanderskaberne indtil videre kunde blive aldeles standset. En saadan Myndighed maatte nu efter min Mening være meget betænkelig at indrømme ham. Dersom en ten Sognepræsten fandt, at de Fattige i Sognet ikke fik den nødvendige Understøttelse, som Lovgivningen hjemler dem, eller dersom der ikke gjordes for Skolerne; hvad der var nødvendigt, eller efter Sognets Stilling i det Hele kunde ansees for at være i høieste Grad usseligt for Skolevæsenet, da mener jeg, at det var ganske naturligt, at han som Præst gav Sogneforstanderskabet sin Mening tilkjende, og at, dersom det gjorde Noget, som gik lige stik imod Anordningerne, at han da havde at andrage det for de Autoriteter, hvorunder det hører. Bliver altsaa Præsternes Stilling saaledes, som jeg har tænkt mig, saa troer jeg rigtignok, at alle Banskkeligheder ville være hævede. Jeg veed, at der er ikke saa ganske faa, som mene, at de ikke ret vel i Sognet kunne undvære Præstens Kundskaber, men at de vilde savne intelligente Kræfter, men det kan jeg aldeles ikke forstaae, thi jeg mener, at det maa kunde ordnes saaledes, at, dersom der var enkelte Sager, hvor det maatte være Sognets Bestyrelse meget magtpaaliggende at faae en Dplysning af Præsten, som han formodes nærmest og bedst at kunne give, da følger det af sig selv, at han maatte være forpligtet til, endogsaa med største Velvillie, at meddele samme, og saadanne Dplysninger vilde vel i mange